KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

2013 m. gruodžio 18 d.

kuriuo Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei suteikiamas jos prašomas leidimas Anglijai, Škotijai ir Velsui taikyti Tarybos direktyvoje 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių numatytą leidžiančią nukrypti nuostatą

(pranešta dokumentu Nr. C(2013) 9167)

(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)

(2013/781/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių [1], ypač jos III priedo 2 dalies trečią pastraipą,

kadangi:

(1) jei valstybė narė vienam hektarui numato per metus panaudoti kitokį mėšlo kiekį nei nurodyta Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalies antros pastraipos pirmame sakinyje ir tos pastraipos a punkte, tas mėšlo kiekis turi būti toks, kad netrukdytų siekti minėtos direktyvos 1 straipsnyje nustatytų tikslų ir būtų pagrįstas objektyviais kriterijais, tokiais kaip ilgas pasėlių vegetacinis laikotarpis ir daug azoto įsisavinantys pasėliai;

(2) 2009 m. gegužės 29 d. Komisija priėmė Sprendimą 2009/431/EB, kuriuo Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei suteikiamas leidimas taikyti Anglijai, Škotijai ir Velsui Tarybos direktyvoje 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių numatytą leidžiančią nukrypti nuostatą [2]; tuo sprendimu tam tikromis sąlygomis leidžiama naudoti tiek gyvulių mėšlo, kad jame esančio azoto per metus tektų ne daugiau kaip 250 kg/ha, vadovaujantis veiksmų programomis, skirtomis Anglijai (2008 m. Reglamentas Nr. 2349), Škotijai (2008 m. Reglamentas Nr. 298 su pakeitimais) ir Velsui (2008 m. Reglamentas Nr. 3143), kurios nustoja galioti 2012 m. gruodžio 31 d.;

(3) Sprendimu 2009/431/EB suteikta leidžianti nukrypti nuostata 2010 m. buvo taikoma 433 ūkiams (425 – Anglijoje, 6 – Škotijoje ir 2 – Velse), 2011 m. – 404 ūkiams (396 – Anglijoje, 7 – Škotijoje ir 1 – Velse) ir 2012 m. – 390 ūkių (385 – Anglijoje, 4 – Škotijoje ir 1 – Velse). Sprendimu 2009/431/EB suteikta leidžianti nukrypti nuostata 2009–2012 m. Didžiojoje Britanijoje buvo taikoma maždaug 110 000 galvijų (0,9 % viso jų skaičiaus), 45 000 hektarų ganyklų (0,4 % viso jų ploto) ir 5 000 hektarų ariamosios žemės (0,1 % viso jos ploto);

(4) 2012 m. gruodžio 20 d. Jungtinė Karalystė Komisijai pateikė prašymą pagal Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalies trečią pastraipą pratęsti leidžiančios nukrypti nuostatos galiojimą laikantis tų pačių sąlygų, kaip nustatyta Sprendime 2009/431/EB;

(5) vadovaudamasi Direktyvos 91/676/EEB 5 straipsniu Jungtinė Karalystė nustatė 2013–2016 m. veiksmų programas, kurias sudaro šie teisės aktai: Anglijai skirtas 2008 m. Taršos nitratais prevencijos reglamentas (angl. *Nitrate Pollution Prevention Regulations*) (SI 2008/2349) ir reglamentai SI 2009/3160, SI 2012/1849, SI 2013/1001 ir SI 2013/2619, kuriais jis keičiamas; Škotijai skirta 2008 m. Nitratais pažeidžiamų zonų reglamento įgyvendinimo veiksmų programa (angl. *Action Programme for Nitrate Vulnerable Zones Regulations*) (Škotijos SI 2008/298) ir reglamentas Škotijos SI 2013/123, kuriuo ji keičiama; Velsui skirtas 2013 m. Taršos nitratais (Velse) prevencijos reglamentas (angl. *Nitrate Pollution Prevention (Wales) Regulations*) (SI 2013/2506 (W. 245));

(6) remiantis Anglijai skirtu Reglamentu SI 2013/2619, Škotijai skirtais 2002 m. teisės aktais Nr. 276 ir Nr. 546 ir Velsui skirtu Reglamentu SI 2013/2506 (W. 245), taršai jautrios zonos, kurioms taikomos veiksmų programos, apima 58 % viso Anglijos ploto, 14 % viso Škotijos ploto ir 2,3 % viso Velso ploto;

(7) pateikti vandens kokybės duomenys rodo, kad Anglijoje 85 % gruntinio vandens telkinių vidutinė nitratų koncentracija mažesnė nei 50 mg/l, 60 % tokių telkinių nitratų koncentracija mažesnė nei 25 mg/l. Velse daugiau kaip 95 % gruntinio vandens telkinių vidutinė nitratų koncentracija mažesnė nei 50 mg/l, o 87 % tokių telkinių – mažesnė nei 25 mg/l. Škotijoje daugiau kaip 87 % gruntinio vandens telkinių vidutinė nitratų koncentracija mažesnė nei 50 mg/l, o 62 % tokių telkinių – mažesnė nei 25 mg/l. Kalbant apie paviršiaus vandenį, Anglijoje 59 % stebėjimo vietų vidutinė nitratų koncentracija mažesnė nei 25 mg/l, o 8 % tokių vietų – didesnė nei 50 mg/l. Škotijoje ir Velse daugiau kaip 95 % stebėjimo vietų vidutinė nitratų koncentracija mažesnė nei 25 mg/l. Škotijoje nė vienoje stebėjimo vietoje nenustatyta didesnė kaip 50 mg/l nitratų koncentracija, o Velse didesnė kaip 50 mg/l nitratų koncentracija užregistruota 1 % stebėjimo vietų;

[1] OL L 375, 1991 12 31, p. 1.
[2] OL L 141, 2009 6 6, p. 48.

(8) Komisija, išnagrinėjusi Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymą ir atsižvelgdama į Sprendimu 2009/431/EB nustatytos leidžiančios nukrypti nuostatos taikymo patirtį, mano, kad Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės siūlomas mėšlo kiekis, iš kurio per metus tektų 250 kg/ha azoto, netrukdys siekti Direktyvos 91/676/EEB tikslų, jeigu bus laikomasi tam tikrų griežtų sąlygų;

(9) remiantis Jungtinės Karalystės pateiktais patvirtinamaisiais dokumentais, siūlymas ganykliniuose ūkiuose naudoti ganomų gyvulių mėšlą, iš kurio per metus tektų 250 kg/ha azoto, yra pagrįstas objektyviais kriterijais, kaip antai didelis bendras kritulių kiekis, ilgas vegetacinis periodas ir didelis kiekis žolės, įsisavinančios daug azoto;

(10) Sprendimo 2009/431/EB galiojimo pabaigos data yra 2012 m. gruodžio 31 d. Siekiant užtikrinti, kad suinteresuotiems galvijų augintojams ši leidžianti nukrypti nuostata būtų toliau taikoma, Sprendimo 2009/431/EB galiojimą reikėtų pratęsti;

(11) šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Direktyvos 91/676/EEB 9 straipsniu įkurto Nitratų komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Remiantis 2012 m. gruodžio 20 d. rašte pateiktu prašymu, Jungtinei Karalystei suteikiamas leidimas, laikantis šiame sprendime nustatytų sąlygų, Anglijai, Škotijai ir Velsui taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą, pagal kurią leidžiama nustatyti didesnį gyvulių mėšlo kiekį nei nurodyta Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalies antros pastraipos pirmame sakinyje ir a punkte.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys:

a) ganykliniai ūkiai – ūkiai, kurių 80 % arba didesnį žemės ūkio paskirties žemės, tinkamos tręšti mėšlu, plotą sudaro ganyklos;

b) ganomi gyvuliai – tai galvijai (išskyrus veršelius), avys, elniai, ožkos ir arkliai;

c) žolė – nuolatinės arba laikinos ganyklos (laikinose ganyklose žolė auga mažiau kaip ketverius metus);

d) sklypas – atskiras, pagal pasėlius, dirvožemio tipą ir tręšimo praktiką vienarūšis laukas (arba laukų grupė).

3 straipsnis

Taikymo sritis

Šis sprendimas taikomas pavieniams ganykliniams ūkiams, kurie turi laikytis 4, 5 ir 6 straipsniuose nustatytų sąlygų.

4 straipsnis

Kasmetinė paraiška ir įsipareigojimas

1. Ūkininkai, pageidaujantys pasinaudoti šiame sprendime numatyta išimtimi, kompetentingoms institucijoms kasmet pateikia paraišką.

2. Pateikdami 1 dalyje nurodytą kasmetinę paraišką jie raštu įsipareigoja vykdyti 5 ir 6 straipsniuose nustatytas sąlygas.

5 straipsnis

Mėšlo ir kitų trąšų naudojimas

1. Laikantis šio straipsnio 2–7 dalyse nustatytų sąlygų, ganomų gyvulių mėšlo kiekis, kiekvienais metais įterptas į ganyklinių ūkių dirvą, įskaitant pačių gyvulių paliekamą mėšlą, neviršija mėšlo kiekio, iš kurio į dirvą patenka 250 kg azoto vienam hektarui.

2. Bendras į dirvą patenkančio azoto kiekis, įskaitant iš dirvožemio įsisavinamą kiekį, turi neviršyti numatomo konkretiems pasėliams reikalingo maistinių medžiagų kiekio ir didžiausių ūkiui taikomų tręšimo normatyvų, nustatytų Nitratų veiksmų programoje.

3. Kiekvienas ūkis turi turėti tręšimo planą, kuriame apibūdinama žemės ūkio paskirties žemės sėjomaina ir planuojamas mėšlo bei kitų trąšų naudojimas. Toks planas turi būti ūkyje ne vėliau kaip nuo kiekvienų kalendorinių metų kovo 1 d. Tręšimo plane turi būti nurodyta bent:

a) sėjomainos planas, kuriame turi būti nurodyti sklypų su žole ir sklypų su kitais pasėliais plotai, įskaitant scheminį žemėlapį, kuriame nurodomas atskirų laukų išdėstymas;

b) gyvulių skaičius, laikymo ir saugojimo sistemos apibūdinimas, taip pat mėšlo saugyklos talpa;

c) azoto ir fosforo kiekio ūkyje pagamintame mėšle apskaičiavimas;

d) už ūkio ribų arba ūkiui tiekiamo mėšlo kiekis, tipas ir savybės;

e) numatomas augalams reikalingas azoto ir fosforo kiekis kiekviename sklype;

f) azoto ir fosforo kiekio dirvožemyje tyrimo rezultatai;

g) naudojamų trąšų pobūdis;

h) kiekviename sklype planuojamas naudoti mėšle esančio azoto ir fosforo apskaičiuotas kiekis;

i) kiekviename sklype planuojamas naudoti cheminėse ir kitokiose trąšose esančio azoto ir fosforo apskaičiuotas kiekis.

Siekiant užtikrinti planų ir realios žemės ūkio praktikos nuoseklumą, planai peržiūrimi ne vėliau kaip per septynias dienas nuo bet kokių žemės ūkio praktikos pasikeitimų.

4. Kiekvienas ūkininkas saugo parengtas tręšimo ataskaitas, įskaitant informaciją apie azoto ir fosforo, patekusių į dirvožemį, kontrolę. Kiekvienais kalendoriniais metais šios ataskaitos pateikiamos kompetentingai institucijai.

5. Kalbant apie kiekvieną ganyklinį ūkį, kuriam taikoma išimtis, ūkininkas sutinka, kad 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta paraiška, tręšimo planas ir tręšimo ataskaitos gali būti patikrinti.

6. Kiekvienas ūkininkas, kuriam leista taikyti išimtį, reguliariai atlieka azoto ir fosforo dirvožemyje tyrimą, kad tręšimas būtų tikslus.

Visuose ūkių vienarūšiuose plotuose mėginiai imami ir analizė atliekama mažiausiai kartą per ketverius metus, atsižvelgiant į sėjomainą ir dirvožemio ypatybes.

Kiekviename ūkio penkių hektarų dirbamosios žemės plote atliekama bent viena analizė.

Su azoto ir fosforo dirvožemyje tyrimo rezultatais turi būti įmanoma susipažinti ūkyje, kuriam taikoma leidžianti nukrypti nuostata.

7. Gyvulių mėšlu netręšiama rudenį prieš žolės sėją.

6 straipsnis

Žemės tvarkymas

1. 80 % ar didesniame mėšlu tręšiamame plote turi būti auginama žolė.

2. Ūkininkai, kuriems taikoma individuali leidžianti nukrypti nuostata, imasi šių priemonių:

a) suarti pavasarį laikinas smėlingas dirvos ganyklas;

b) suarus bet kokios rūšies dirvos ganyklas iš karto sodinti pasėlius, įsisavinančius didelį azoto kiekį;

c) į pasėlių sėjomainą neįtraukiami ankštiniai arba kiti augalai, kaupiantys atmosferos azotą.

3. Tačiau 2 dalies c punktas netaikomas ganyklų dobilams, jei tose ganyklose dobilai sudaro mažiau kaip 50 % kitų kartu su žole pasėtų ankštinių augalų.

7 straipsnis

Stebėsena

1. Kompetentinga institucija užtikrina, kad būtų parengti ir kasmet atnaujinami kiekvienos savivaldybės žemėlapiai, kuriuose parodytos ganyklinių ūkių, gyvulių ir žemės ūkio paskirties žemės, kuriai taikoma individuali leidžianti nukrypti nuostata, procentinės dalys, ir vietos žemės naudojimo žemėlapiai.

2. Turi būti stebimas dirvožemis, paviršinis ir gruntinis vanduo, kad būtų surinkta duomenų apie azoto ir fosforo koncentraciją dirvožemio vandenyje, mineralinį azotą dirvožemio sluoksnyje bei azoto koncentraciją gruntiniame ir paviršiniame vandenyje, neatsižvelgiant į tai, taikoma leidžianti nukrypti nuostata ar ne. Turi būti stebimas ūkio laukas ir žemės ūkio drenažas. Stebėjimo vietoms turi būti būdingi pagrindinių tipų dirvožemiai, tręšimo praktika ir augalai.

3. Netoli itin pažeidžiamų vandens telkinių esančiose žemės ūkio zonose vykdoma sustiprinta vandens stebėsena.

4. Ūkiuose, kurioms taikomos individualios leidžiančios nukrypti nuostatos, atliekami žemės naudojimo, sėjomainos ir žemės ūkio praktikos tyrimai. Surinkta informacija ir maistinių medžiagų tyrimo duomenimis, kaip nurodyta 5 straipsnio 6 dalyje, taip pat šio straipsnio 2 dalyje nurodyta stebėsena naudojamasi atliekant modeliu grindžiamą skaičiavimą, kiek azoto ir fosforo, remiantis moksliniais principais, nuteka iš ūkių, kuriems taikoma leidžianti nukrypti nuostata.

8 straipsnis

Kontrolė

1. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad būtų atliekama visų prašymų leisti taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą administracinė patikra. Jei kontroliuojant paaiškėja, kad 5 ir 6 straipsniuose nustatytos sąlygos nevykdomos, apie tai informuojamas pareiškėjas. Tokiu atveju prašymas laikomas atmestu.

2. Remiantis rizikos analize, ankstesnių metų kontrolės rezultatais ir Direktyvos 91/676/EEB įgyvendinimo teisės aktų bendrosios atsitiktinės kontrolės rezultatais, sudaroma patikrinimų vietoje programa. Pagal šio sprendimo 5 ir 6 straipsniuose nustatytas sąlygas patikrinimai vietoje aprėpia bent 5 % ūkių, kuriems taikoma individuali leidžianti nukrypti nuostata. Kai atliekant kontrolę aptinkama, kad nesilaikoma reikalavimų, apie tai informuojamas ūkininkas. Šiuo atveju paraiška leisti taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą kitais metais laikoma atmesta.

3. Kompetentingoms institucijoms suteikiami įgaliojimai ir priemonės, reikalingi patikrinti, ar laikomasi pagal šį sprendimą suteiktos leidžiančios nukrypti nuostatos.

9 straipsnis

Ataskaitos

Kiekvienais metais iki birželio mėn. kompetentingos institucijos pateikia ataskaitą, kurioje yra ši informacija:

a) pagal 7 straipsnio 1 dalį – kiekvienos savivaldybės žemėlapis, kuriame parodytos ūkių, gyvulių ir žemės ūkio paskirties žemės, kuriai taikoma individuali leidžianti nukrypti nuostata, procentinės dalys; taip pat vietos žemės naudojimo žemėlapiai;

b) pagal 7 straipsnio 2 dalį – nitratų koncentracijos gruntiniame ir paviršiniame vandenyje stebėsenos rezultatai, įskaitant informaciją apie vandens kokybės tendencijas, neatsižvelgiant į tai, taikoma leidžianti nukrypti nuostata ar ne, taip pat leidžiančios nukrypti nuostatos taikymo poveikis vandens kokybei;

c) pagal 7 straipsnio 2 dalį – azoto ir fosforo koncentracija dirvožemio vandenyje, duomenys apie mineralinį azotą dirvožemio sluoksnyje, neatsižvelgiant į tai, taikoma leidžianti nukrypti nuostata ar ne;

d) 7 straipsnio 3 dalyje nurodytose sustiprinto stebėsenos vietose gautų duomenų santrauka ir vertinimas;

e) 7 straipsnio 4 dalyje nurodytų vietinio žemės naudojimo, sėjomainos ir žemės ūkio praktikos tyrimų rezultatai;

f) pagal 7 straipsnio 4 dalį – modeliu grindžiamo skaičiavimo, kiek azoto ir fosforo, remiantis moksliniais principais, nuteka iš ūkių, kuriems taikoma leidžianti nukrypti nuostata, rezultatai;

g) leidžiančios nukrypti nuostatos sąlygų laikymosi vertinimas, grindžiamas ūkio kontrole ir informacija apie sąlygų neatitinkančius ūkius, remiantis 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos administracinės kontrolės ir patikrinimų vietoje rezultatais.

10 straipsnis

Taikymas

Šis sprendimas taikomas kartu su reglamentais, kuriais nustatomos pažeidžiamos zonos Anglijoje (SI 2013/2619), Škotijoje (Škotijos SI 2002 Nr. 276 ir Škotijos SI 2002 Nr. 546) ir Velse (SI 2013/2506 (W. 245)), taip pat su reglamentais, kuriais įgyvendinama veiksmų programa Anglijoje (SI 2008/2349 ir reglamentai SI 2009/3160, SI 2012/1849, SI 2013/1001 ir SI 2013/2619, kuriais jis keičiamas), Škotijoje (Škotijos SI 2008/298 ir reglamentas Škotijos SI 2013/123, kuriuo jis keičiamas) ir Velse (SI 2013/2506 (W. 245)).

Šis sprendimas galioja iki 2016 m. gruodžio 31 d.

11 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei.

Priimta Briuselyje 2013 m. gruodžio 18 d.

Komisijos vardu

Janez POTOČNIK

Komisijos narys